

Protokoll fört vid enskild föredragning

Regeringskansliet

Enheten för rättsliga och internationella frågor, Rk1a

Beslutande

Vicelanråd

Harry Jansson

Föredragande

Rättssakkunnig

Anna-Lena Sjöberg

Justerat

Omedelbart

Ärende/Dnr/Exp.

Beslut

Nr 10

COM(2019) 639 final Förslag till Europaparlamentets
och rådets direktiv om avskaffande av säsongsbaserade
tidsomställningar och om upphävande av direktiv

2000/84/EG

ÅLR 2019/5906

53 Rk1a/brev

Landskapsregeringen beslutade med stöd av 59 § lagtingsordningen för
Åland att sända PM i bilaga 1 som ett samrådsförfarande till lagtinget.

PROMEMORIA OM EU-KOMMISSIONENS FÖRSLAG

1. Uppgifter om EU-kommissionens förslag

Förslagets namn: Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om avskaffande av säsongsbaserade tidsomställningar och om upphävande av direktiv 2000/84/EG

Förslagets COM-nummer: COM(2018) 639 final

2. Uppgifter om ansvarigt ministerium och ansvarig tjänsteman i riket

Ansvarigt ministerium i riket: Kommunikationsministeriet

Ansvarig tjänsteman i riket: Planerare Oskari Stenius

3. Uppgifter om ärendets beredning i landskapet Åland

Diarienummer: ÅLR 2019/8506

Ansvarig tjänsteman vid LR: Rättssakkunnig Anna-Lena Sjöberg

Ansvarig minister vid LR: Vicelantråd Harry Jansson

Behandling vid Ålands lagting: X Samråd ___ I-ärende

Datum då promemorian föredragits: 17.1.2020

4. Förslagets huvudsakliga syfte och innehåll

Europeiska kommissionen föreslår i sitt förslag COM(2018) 639 final att de säsongsbaserade tidsomställningarna i unionen avskaffas, samtidigt som det säkerställs att medlemsstaterna behåller behörigheten att besluta om sin standardtid, och särskilt huruvida de på permanent basis kommer att byta standardtid så att den motsvarar dess nuvarande sommartid eller tillämpa sin nuvarande standardtid (det som nu benämns vintertid). Som svar på EU-kommissionens förslag röstade en övervägande majoritet av ledamöterna i EU-parlamentet för att avskaffa tidsomställningen från år 2021. Ärendet behandlas nu i EU:s ministerråd, som kommer att fatta beslut om eventuell ny lagstiftning.

Bakgrund

EU:s sommartid innebär att klockorna ställs om två gånger per år för att följa förändringarna i dagsljuset och för att på bästa sätt ta till vara det tillgängliga dagsljuset under en viss period. Klockorna ställs fram en timme på morgonen den sista söndagen i mars och ställs tillbaka till standardtiden på morgonen den sista söndagen i oktober.

EU:s medlemsstater har tidigare valt att införa sommartid av historiska skäl. Sommartid infördes först av Tyskland och Frankrike för att spara kol under första världskriget. Storbritannien och många andra europeiska länder följde efter under krigsåren. Många europeiska länder övergav åtgärden efter slutet av andra världskriget. Sommartiden i sin moderna form tillkom på 1970-talet.

EU-lagstiftningen om sommartid infördes först 1980 i syfte att förena befintliga nationella rutiner och planer för sommartid som skilde sig åt sinsemellan och därmed säkerställa ett

harmoniserat tillvägagångssätt för tidsomställningen inom den inre marknaden. EU:s sommartid har sedan 2001 reglerats genom direktiv 2000/84/EG, där det fastställs att alla medlemsstater är skyldiga att byta till sommartid den sista söndagen i mars och att byta tillbaka till sin standardtid den sista söndagen i oktober.

Parallellt med, och oberoende av, EU:s sommartid ingår medlemsstaternas territorier på den europeiska kontinenten i tre olika tidszoner, eller standardtider. Beslutet om standardtid fattas individuellt av varje medlemsstat, för hela dess territorium eller för olika delar av det.

Systemet med tidsomställningar två gånger per år har i allt högre grad ifrågasatts, av medborgare, av Europaparlamentet och av ett växande antal medlemsstater. EU-kommissionen har därför analyserat tillgängliga uppgifter som pekar på vikten av harmoniserade unionsregler på området för att säkerställa en väl fungerande inre marknad. EU-kommissionen har också genomfört ett offentligt samråd som genererade omkring 4,6 miljoner svar, varav 84% var positiva till att avskaffa tidsomställningarna två gånger per år, medan 16% ville behålla dem.

5. Förslagets förhållande till landskapet

Finlands riksdag har lagstiftningsbehörighet enligt 27 § punkt 42 självstyrelselagen för Åland. Frågan bedöms dock vara av särskild betydelse för Åland med beaktande av Ålands geografiska läge.

6. Förslagets handläggning i riket och EU:s institutioner

En övervägande majoritet av ledamöterna i EU-parlamentet röstade för EU-kommissionens förslag att avskaffa tidsomställningen från år 2021. Förslaget behandlas nu i EU:s ministerråd, som kommer att fatta beslut om eventuell ny lagstiftning. Beslutet om standardtid fattas individuellt av varje medlemsstat. Om det på EU-nivå fattas beslut om att avskaffa säsongsbaserade tidsomställningar är det Finlands riksdag som bestämmer vilken tid som blir permanent i Finland.

Frågan om Finlands standardtid bereds nu vid kommunikationsministeriet och landskapsregeringen har begärt bli hörd i ärendet.

Ett nordiskt koordineringsmöte, i vilket landskapsregeringen begärt att få delta, kommer att hållas i februari 2020.

7. Subsidiaritetsprincipen

EU-kommissionen framhåller att det finns belägg som pekar på vikten av att ha unionsregler på detta område för att säkerställa en väl fungerande inre marknad. Mot bakgrund av att den nuvarande sommartiden alltmer ifrågasatts menar EU-kommissionen att ett samordnat avskaffande av tidsomställningarna två gånger per år, enligt vad som beskrivs i det föreliggande förslaget, är det enda tillgängliga alternativet för att fortsättningsvis säkerställa ett harmoniserat tillvägagångssätt. Kommissionen föreslår därför, i syfte att säkerställa ett fortsatt harmoniserat tillvägagångssätt, att de säsongsbaserade tidsomställningarna avskaffas, samtidigt som varje medlemsstat kan besluta om sin standardtid, och särskilt huruvida medlemsstaten på permanent basis kommer att byta standardtid (en

timme framåt) så att den sammanfaller med dess nuvarande sommartid eller tillämpa den standardtid som motsvarar dess nuvarande vintertid.

Landskapsregeringens bedömning är att förslaget överensstämmer med subsidiaritetsprincipen.

8. Landskapsregeringens ställningstagande till förslaget

Ålands landskapsregering har följt ärendet sedan EU-kommissionens förslag i september 2018 och landskapsregeringens specialsakkunniga i Bryssel har deltagit i rådets arbetsgruppsmöten. Landskapsregeringen har varit i kontakt med representanter från kommunikationsministeriet i Helsingfors, infrastrukturdepartementet i Stockholm, Nordiska rådet och Föreningen Svensk Sjöfart. Landskapsregeringen har begärt in och tagit del av synpunkter från Ålands näringsliv, Företagarna på Åland samt Rederierna i Finland.

Landskapsregeringen har begärt att bli hörd av kommunikationsministeriet, samt att delta i den nordiska koordineringen av ärendet.

Landskapsregeringen ställer sig positiv till EU-kommissionens förslag att de säsongsbaserade tidsomställningarna i unionen avskaffas, under förutsättning att tidsskillnaden mellan Finland och övriga nordiska länder inte utökas. Det är av största vikt för Åland att så inte sker, med tanke på Ålands geografiska läge och täta kontakter med Finland och Sverige samt för den omfattande färjetrafiken mellan länderna.

Landskapsregeringen önskar referera till Ålandsöverenskommelsen i Nationernas Förbunds råd 1921, där Finland förbinder sig att säkerställa och garantera Ålandsöarnas befolkning bevarandet av dess språk, dess kultur och dess lokala svenska traditioner. En ökad tidsskillnad mellan Åland och Sverige skulle avsevärt försvåra upprätthållandet av dessa garantier.

Landskapsregeringen förespråkar en gemensam tidszon för Östersjöområdet. Landskapsregeringen bedömer att en sådan lösning skulle stärka samarbetet med Sverige, Norden och övriga Östersjöländer.

9. Distribution av landskapsregeringens ställningstagande

Huvudsaklig adressat: Ålands lagting

För kännedom internt: LR:s specialrådgivare i Bryssel
Enheten för rättsliga och internationella frågor
Lagberedningen